

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen - LIS

Tematiskt tillägg till Översiktsplan Töreboda kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samrådets genomförande

Ett förslag till ändring av översiktsplan genom tematiskt tillägg avseende LIS-områden har upprättats. Förslaget har varit föremål för samråd under perioden 17 oktober – 17 december 2012.

Sammanfattning

Förslaget har huvudsakligen mottagits positivt. Länsstyrelsen är dock mycket tydlig med att de anser att ett LIS-område i Moholm ej är lämpligt och ska utgå. Länsstyrelsen anser även att LIS-områdena kring Ymsen bör utgå. Viss tveksamhet framförs också vad gäller de områden som ej bedöms kunna anslutas till kommunalt va-nät och de som ej kommer att kunna kollektivtrafikförsörjas.

Länsstyrelsen efterlyser mer djupgående beskrivning av planeringsförutsättningar avseende bl.a. kulturmiljöer, översvämningrisk, VA-försörjning, dagvattenhantering och energifrågor. De önskar även ökad detaljeringsgrad i redovisning av LIS-förslagen avseende preciserad markanvändning inom områdena samt utvecklingspotential i områdenas omgivning.

Remissinstansernas synpunkter handlar härutöver främst om behovet av fördjupning i kommande detaljplanskede. Några markägare respektive föreningar framför önskemål om komplettering/utökning respektive begränsning av vissa föreslagna LIS-områden. Sveaskog anser att antalet LIS-områden kraftigt kan ökas.

Överväganden

Kommunen tillstår att LIS-området för kolonilotter i Moholm inte är lämpligt, och låter det utgå ut planen. Även mindre områden vid Ymsen utgår ur planen. Dock inför kommunen ett nytt område vid Ymsen som är utpekad för bebyggelseutveckling i gällande översiktsplan för Töreboda.

Tillgängligheten till god kollektivtrafik liksom möjlighet att ansluta till kommunalt va-nät bedöms vara av stor vikt. Dock anser kommunen att nämnda kriterier ej är av avgörande betydelse vid val av LIS-områden. Vårt ställningstagande har utvecklats i bemötandet av länsstyrelsen synpunkter nedan.

Sett till planens översiktliga karaktär samt att denna ej är juridiskt bindande, finner vi att efterfrågad fördjupning avseende planeringsunderlag och detaljering i förslagen lämpligen görs inom ramen för fortsatt detaljplanering. Kommunen avser att utreda potential för landsbygdsutveckling utöver LIS inom arbetet med ny kommuntäckande översiktsplan.

Kommunen bedömer att nu föreslagna LIS-områden, till antal och huvudsakligt innehåll och sett till sannolik utbyggnadstakt, är väl avvägda. I samband med den återkommande aktualitetsförklaringen av översiktsplanen kan, om så bedöms lämpligt, nya LIS-områden tillföras

Med föreslagna revideringar av samrådshandlingen bedömer vi att tillägget till ÖP avseende LIS-området bör ställas ut för granskning.

Ändringar efter samråd

Ett LIS-område i Moholm utgår. Vid Ymsen utgår sju mycket små områden, medan ett nytt område införs. Vid Sisjön och i Sörboda minskas LIS-områdenas utbredning med hänsyn till inkomna synpunkter.

Handlingen har förtydligats vad gäller kommunens syn på tillgänglighet till kollektivtrafik liksom omhändertagande av avlopp, och kompletterats avseende information om natur- och kulturmiljöer (inte minst i kartmaterialet). Vidare har handlingen förtydligats avseende krav på detaljplanering i samband med fortsatt utveckling av LIS-områden, samt avseende behov av tillstånd/anmälning vid åtgärder i vatten.

Fortsatt planering

Det bearbetade förslaget kommer, efter behandling och beslut i kommunstyrelsen, att ställas ut för granskning under åtta veckor tillsammans med en Samrådsredogörelse. Av denna framgår de huvudsakliga synpunkterna, framförda under samrådet samt kommunens bedömning/bemötanden av dem. Under utställningstiden kan synpunkter på förslaget åter lämnas. Efter eventuell revidering av planförslaget föreläggs det kommunfullmäktige för antagande.

Inkomna synpunkter

Nedan redovisas det huvudsakliga innehållet i samrådsyttrandena samt kommunen bedömning/ställningstagande till synpunkterna. Länsstyrelsens yttrande biläggs i sin helhet. Samtliga yttrandena finns tillgängliga hos kommunen.

<p>1. Länsstyrelsen Västra Götalands län 2013-01-07</p>	<p>1.1 Sammanfattning Länsstyrelsen anser att det tematiska tillägget huvudsakligen är utfört på ett föredömligt sätt. Det bereder till största delen möjligheter för komplettering av bostäder i strandnära läge.</p>	<p>1.1 Vi noterar länsstyrelsens generella bedömning avseende planarbetets utförande.</p>
	<p>Dock saknas generella beskrivningar av kulturmiljön och kända fornlämningsmiljöer, översvämningsrisker vid byggnation i strandnära läge, förutsättningar för dricksvattenförsörjning och strategier för omhändertagande av dagvatten. Specifika avloppsreningsverks kapacitet och reningsförmåga ska bedömas och åtgärder vidtas vid behov.</p>	<p>Vad gäller behovet av utredningar och därmed fördjupad kunskap delar vi i sak länsstyrelsens bedömningar men anser, sett till förslagets översiktliga karaktär och långsiktighet, att detta lämpligen tillgodoses i samband med kommande detaljplanering. Vad gäller kommunens syn på VA-hantering hänvisas till bemötande under punkt 1.8.</p>
	<p>Kravet på detaljplan före genomförande av förslaget ska förtydligas och dess bidrag till ekonomisk utveckling i området bör beskrivas.</p>	<p>Förslaget har förtydligats avseende krav på detaljplanering. Vad gäller kommunens syn på ekonomisk utveckling hänvisas till bemötande under punkt 1.2.</p>
	<p>Kommunens viljeinriktning vad gäller energianvändning och energieffektivt byggande bör redovisas.</p>	<p>Kommunens förhållningssätt och målsättningar i energifrågor framgår av Energi- och klimatplan för MTG-kommunerna från 2008. Kommunen avser att beakta frågan om energihushållning avseende LIS-områdena vidare i detaljplaneskedet.</p>
	<p>Kommunens syn på passagekrav mellan bostäder och strand bör utvecklas samt var och på vilket sätt detta ska tillämpas i de olika LIS-områdena redovisas.</p>	<p>Vi bedömer att frågan om allmänhetens passage utmed vattnet lämpligast klarläggs och säkerställs i samband med detaljplanering. Generellt avses genomförandet av förslagets olika delar att prövas i detaljplan.</p>
	<p>Länsstyrelsen förutsätter att risker från transporter av farligt gods beaktas i fortsatt planarbete och påpekar att föreslagen centrumutveckling och aktivitetsytor i centrala Töreboda påverkar riksintresset Västra stambanan.</p>	<p>Föreslagen utveckling i centrala Töreboda avses ske med beaktande av riksintresset Västra stambanan.</p>

	<p>Då samtliga LIS-områden redovisar större områden än vad som, enligt länsstyrelsen, kan tänkas att man behöver för exploatering bör de minskas i omfattning.</p>	<p><i>Smärre justeringar (ytbegränsningar) har gjorts i förslaget och redovisas i de områdesvisa kommentarerna. I övrigt är det vår uppfattning att, inom ramen för kommande prövning i detaljplan, såväl den mark som lämpligen ska fredas från exploatering som den vilken lämpar sig för bebyggelseutveckling bör säkerställas.</i></p>
	<p>Ymsen är känsligt ur flera aspekter och bör utgå som LIS-område.</p>	<p>Vi delar huvudsakligen länsstyrelsens syn på Ymsen som känsligt naturområde. <i>De mindre områden som pekats ut för LIS i samrådshandlingen utgår. Däremot införs ett nytt LIS-område vid Ymsen i anslutning till Hallansberg</i>, med hänvisning till områdets status som strategiskt utvecklingsområde för fritidsboende i gällande översiktsplan.</p> <p>Kommunen avser att studera området vidare inom ramen för kommande arbete med ny kommuntäckande översiktsplan.</p>
	<p>Område med kolonilotter ska utgå.</p>	<p><i>LIS-området i Moholm med föreslagna kolonilotter utgår då dessa ej bedöms motivera strandskyddslättnad.</i></p>

	<p>Länsstyrelsen understryker fördelarna med god tillgänglighet till kollektivtrafik och påpekar att några föreslagna LIS-områden saknar sådan tillgång.</p>	<p>Tillgängligheten till god kollektivtrafik har betydelse för behovet av egen bil för transporter. Avsikten är därför att de föreslagna områden där kollektivtrafik idag finns eller kan ordnas, i huvudsak ska prioriteras samtidigt som alternativa transportsätt i vissa fall accepteras för att sammanvägt ge bästa förutsättningar för kommunen att växa genom utveckling av landsbygden.</p> <p>Närhet till natur för olika fritidssysselsättningar torde kunna minska behovet av bilresor för detta ändamål. Vidare kan lokala, gemensamma lösningar som exempelvis bilpooler, samåkning och samordnade inköpsresor bidra till en begränsning av ökade resor med bil. Kombinationsresor med bil eller cykel till pendelparkeringar och därefter kollektivtrafik kan vara ett annat sätt att begränsa biltrafiken. På längre sikt kan inte uteslutas att utvecklingen inom fordonsindustrin kan innebära renare fordonspark med väsentligt begränsad miljöpåverkan som följd.</p> <p>Målsättningen är att ett flertal av föreslagna LIS-områden ska ge förutsättningar för boende och sysselsättning inom samma område med därav positiva effekter för vardagsliv och miljö.</p> <p>Sammantaget finner kommunen starka skäl för att acceptera utveckling inom delar av kommunen där god, traditionell kollektivtrafik idag ej kan erbjudas men där landsbygdsutvecklingen gagnas. Vår bedömning är därför att de sammanvägda ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenserna kommer att verka i riktning mot en hållbar utveckling av Töreboda kommun liksom av regionen.</p>
	<p>1.2 Allmänt om förslaget</p> <p>Länsstyrelsen anser att kommunen vid val av LIS-områden bör lyfta fram och utveckla förslagets positiva innebörd för den sociala och ekonomiska utvecklingen på sådant sätt att den bedöms vara tillräckligt långtgående för att uppväga eventuella förluster av ekologiska och friluftsmässiga värden.</p>	<p>1.2</p> <p>Kommunen har en negativ befolkningsutveckling med åtföljande försämrade ekonomiska förutsättningar att erbjuda god samhällsservice. Att vända denna trend är av vital betydelse för Törebodaborna och sannolikt även regionen. Möjligheterna att kunna erbjuda särskilda kvaliteter för boende, företagande och turism genom de möjligheter som LIS ger, bedöms understödja och bidra till tillväxten i kommunen och vara av sådan vikt att eventuella förluster av ekologiska och friluftsmässiga värden är motiverade och ska accepteras. Slutlig avvägning sker i kommande planprovningar.</p>

	<p>Hantering av anläggningar i vatten bör beskrivas för samtliga utredningsområden.</p>	<p><i>Vad gäller eventuella behov av tillstånd/anmälning vid åtgärder i vatten har informationen införts i redovisningen av delområden.</i></p>
	<p>I övrigt görs samma påpekanden avseende plankrav och passagekrav mellan bostäder och strand som i sammanfattningen ovan.</p>	<p>Vår syn på passage mellan bebyggelse och strand framgår av vårt bemötande under punkt 1.1 ovan.</p>
	<p>1.3 Naturvård, Kulturmiljö och Friluftsliv (3 kap 6§ MB) Kulturmiljön ska beskrivas under en egen rubrik och omfatta en beskrivning av riksintresse som Göta Kanal vilket bör avhandlas i ett eget avsnitt. Bebyggelse utmed kanalen har inventerats och de identifierade kulturhistoriska värdena bör omnämnas i det tematiska tillägget.</p>	<p>1.3 <i>Förslaget har i tillämpliga delar kompletterats med information om eventuella kulturmiljövärden samt konsekvenser för dessa vid ett genomförande av förslaget. Riksintresset Göta Kanal har särskilt beskrivits.</i></p>
	<p>1.4 Landsbygdsutveckling samt ekonomisk och social utveckling Länsstyrelsen efterlyser en definition av vad som avses med landsbygdsutveckling i Töreboda samt hur förslagen utveckling inom respektive delområde bidrar till denna, sett i ett socialt och ekonomiskt perspektiv.</p>	<p>1.4 Vår syn på motiven för förslagen utveckling, sett i ett kommunalt perspektiv, framgår av bemötande under punkt 1.2 ovan.</p>
	<p>1.5 Tillgång på obebyggda stränder Länsstyrelsen är tveksam till kommunens slutsats att tillgången på oexploaterade stränder, även efter ett genomförande av förslaget, kommer att vara fortsatt god.</p>	<p>1.5 Vi noterar Länsstyrelsens tveksamhet. Enligt vår bedömning kommer tillgången på oexploaterade stränder, sett i ett regionalt och kommunalt perspektiv, att vara fortsatt god efter ett genomförande av förslaget. Likaså bedöms ett förverkligande av förslagens intentioner gagna allmänhetens tillgänglighet.</p>
	<p>1.6 Områdesvisa synpunkter <u>Hajstorp</u> I förslaget bör markanvändningen specificeras vad gäller bostäder respektive verksamheter samt vilka delar som särskilt rör det rörliga friluftslivet. Likaså ska kulturmiljövärden definieras inkluderat riksintresse. Befintlig bebyggelse vid bron och Hajstorp utgör en känslig kulturmiljö varför förtätning inte i första hand är en önskad åtgärd.</p>	<p>1.6 <u>Hajstorp</u> Vad gäller gränser mellan verksamheter, bostäder och områden för friluftsliv finner vi denna avvägning bäst lämpad att klarläggas inom ramen för kommande detaljplan, då även bevarandevärdet av befintlig bebyggelsemiljö kommer att förtydligas och beaktas. Vi anser, liksom länsstyrelsen, att kulturmiljön vid bron och Hajstorp bör värnas.</p>

	<p>Enligt länsstyrelsen finns utvecklingspotential för bostäder utanför LIS-området.</p>	<p>I det tematiska tillägget har fokus lagts på sådan utveckling i strandnära läge som kräver strandskyddsåtgärder. Vi utesluter inte att ytterligare bebyggelseutveckling lämpligen kan komma till utanför det strandskyddade området.</p> <p>I övrigt avses bebyggelseutvecklingen i kommunen att studeras inom ramen för påbörjat arbete med ny översiktsplan för Töreboda Vi förutsätter att justeringar av nu redovisade gränser för LIS kan justeras i samband med kommande prövningar i detaljplan.</p>
	<p>Länsstyrelsen understryker vikten av att kanalområdet hålls fritt.</p>	<p>Göta Kanal är, såväl vad gäller miljö, turism, företagande och båttransporter, av vital betydelse för kommunen och dess funktioner kommer att tillmätas stor betydelse i kommande detaljplaner. Vi noterar, i anledning av länsstyrelsens påpekande, att det statliga Göta kanalbolaget såsom markägare råder över breda zoner utmed kanalen och i huvudsak därmed frågan om zonernas användning och disposition.</p>
	<p><u>Töreboda centrum</u></p> <p>Länsstyrelsen understryker vikten av att tillräckligt breda frizoner garanteras på båda sidor om Göta kanal. Vidare bör ny bebyggelse följa befintlig struktur och ej lokaliseras inom frizonen.</p> <p>Töreboda station är byggnadsminne vilket bör framgå av planförslaget.</p> <p>De mindre utbredningsområdena som gränsar till kanalen bör slopas och detaljplanernas fulla bredd redovisas.</p> <p>Länsstyrelsen ställer sig frågande till begreppet "sund tätortsutveckling" vilket antingen bör definieras i handlingen eller slopas.</p>	<p><u>Töreboda centrum</u></p> <p>Vi noterar länsstyrelsens påpekanden avseende frizoner i anslutning till Göta Kanal och strukturering av ny bebyggelse. Som framgår av våra kommentarer under punkt 1 bör såväl den mark som lämpligen ska fredas från exploatering som den vilken lämpar sig för bebyggelseutveckling säkerställas i detaljplan. Det avgränsade LIS-området i sin helhet ska således ej uppfattas som lämpligt för exploatering.</p> <p><i>Förslaget har kompletterats med upplysning om Töreboda stations status som byggnadsminne.</i></p> <p><i>Kommunen gör bedömningen att de områden i Töreboda centrum som pekats ut för LIS i samrådshandlingen är lämpliga utvecklingsområden, och bör ligga kvar som LIS-områden i planen.</i></p> <p><i>Vi noterar länsstyrelsens påpekande om definition av begreppet "sund" vilket vanligtvis förknippas med hälsosam såväl fysiskt som mentalt. För undvikande av eventuell feltolkning ersätts "sund" med "hållbar".</i></p>
	<p><u>Jonsboda</u></p> <p>Av planen ska tydligt framgå att förslaget avser bl a korttidsboende och inte campingstugor.</p>	<p><u>Jonsboda</u></p> <p><i>Förslaget har kompletterats med upplysning om att utvecklingen inom området avser "korttidsboende".</i></p>

	<p><u>Vassbacken</u></p> <p>Det av kommunen utpekade bevarandeområdet för kulturmiljö bör redovisas i förslaget.</p> <p>Vidare understryks vikten av en tillräckligt bred frizon på båda sidor av kanalen.</p> <p>Ny bebyggelse bör följa befintlig struktur och ej läggas i frizonen.</p> <p>Vad gäller markanvändningen bör boende och turistverksamhet skiljas åt. Möjligen bör boende utvecklas utanför LIS-området.</p>	<p><u>Vassbacken</u></p> <p><i>Förslaget har kompletterats med upplysning om befintligt bevarandeområde för kulturmiljö.</i></p> <p>Vad gäller frizoner utmed Göta Kanal har detta kommenterats under punkt 1.6 Töreboda centrum ovan.</p> <p>Vår syn på lämplig detaljeringsnivå i översiktsplanen framgår av vårt bemötande under punkt 1.6 Hajstorp, vilken också, enligt vårt förmenande gäller bebyggelsestruktur.</p> <p>Vår syn på lämplig markanvändning utanför föreslaget LIS-område framgår av våra kommentarer avseende Hajstorp ovan.</p>
	<p><u>Tåtorp och Sörboda</u></p> <p>Då Tåtorp av kommunen utpekats som bevarandeområde för kulturmiljövården bör detta framgå av förslaget.</p> <p>Behovet av tillräckligt bred frizon utmed båda sidor av kanalen måste beaktas och boende måste skiljas från turistutvecklingsområden. Möjligen bör boende utvecklas utanför LIS-området.</p> <p>Udde och badvik bör undantas från föreslaget utbyggnadsområde för Sörboda.</p> <p>Kommunen bör utföra en strandskyddstillsyn inför kommande planläggning.</p>	<p><u>Tåtorp och Sörboda</u></p> <p><i>Förslaget har kompletterats avseende bevarandeområde för kulturmiljö.</i></p> <p>Vi är väl medvetna om behovet av allmän tillgänglighet utmed Göta Kanal. Hur detta lämpligen tillgodoses i detalj liksom åtskillnaden mellan boende och turism kommer att utredas och redovisas i kommande detaljplaner.</p> <p>Vår syn på lämplig markanvändning utanför LIS-området framgår av kommentarerna rörande Hajstorp ovan.</p> <p><i>Udde och badvik undantas från LIS-området enligt Länsstyrelsens rekommendation.</i></p> <p>Klarläggande av befintlig markanvändning ingår som naturlig del i sedvanliga inventeringar inför detaljplanering.</p>
	<p><u>Moholm</u></p> <p>Område föreslaget för kolonilotter ska utgå ur LIS-området då rimliga skäl för strandskyddslättnader inte föreligger.</p> <p>Utvecklingen av Moholms herrgård måste ske med beaktande av de kulturhistoriska värdena.</p>	<p><u>Moholm</u></p> <p><i>LIS-området i Moholm med föreslagna kolonilotter utgår då dessa ej bedöms motivera strandskyddslättnad.</i></p> <p>Moholms herrgårds kulturhistoriska värden kommer att beaktas i kommande planskede.</p>

	<p><u>Sisjön</u></p> <p>Länsstyrelsen uttrycker tveksamhet inför konsekvenserna av en exploatering som kommer att annektera mer än 50% av Sisjöns strand och påtalar också ökad risk för kemisk påverkan på vattenmiljön. Viss komplettering av bebyggelsen bedöms kunna ske med stöd av separata strandskyddsdispenser. Befintliga "släpp" i bebyggelsen bör bibehållas.</p>	<p><u>Sisjön</u></p> <p>Vår syn på tillgängligheten till oexploaterade stränder efter ett genomförande av förslagets intentioner framgår av vårt bemötande under punkt 1.5 ovan. Erforderliga åtgärder/restriktioner med syftet att ej negativt påverka den kemiska statusen i Sisjön förutsätts utredas i kommande detaljplan.</p> <p><i>LIS-områdets avgränsning justeras för att markera ett släpp i bebyggelsen, i enlighet med Länsstyrelsens rekommendation.</i></p> <p>Slutligt ställningstagande till utbredning av bebyggelse inom området förutsätts ske i detaljplaneskedet.</p>
	<p><u>Beateberg</u></p> <p>Utblicken mot sjön Viken är en stor kvalitet och bör därför bevaras.</p> <p>Registrerade lämningar efter äldre bebyggelse samt av kommunen utpekade bevarandeområde för kulturmiljövård bör redovisas i förslaget.</p> <p>Begränsad bebyggelseutveckling bör ske öster om landsvägen och följa befintlig struktur. Framför allt bör sådan ske utanför bevarandeområdet vid kyrkan. Länsstyrelsen understryker vikten av att det äldre landskapets värden och öppenhet kvarstår och är synliggjorda.</p> <p>Ingen ny bostadsbebyggelse får tillkomma på betesmarken nedanför vägen. Dessa ingår i ett utpekade som bevarandevärd odlingslandskap. Här skulle djurhållning kunna utvecklas till gagn för naturvärdena. I områdets finns en nyckelbiotop. Tillkommande bebyggelse bör i stället samlas ovan vägen i anslutning till befintlig bebyggelse.</p>	<p><u>Beateberg</u></p> <p>Vi delar länsstyrelsens uppfattning av den kvalitet som utblicken mot sjön Viken representerar.</p> <p><i>Förslaget har kompletterats i enlighet med länsstyrelsens påtalade avseende fornlämningar och bevarandevärda kulturmiljöer.</i></p> <p>Vi noterar synpunkterna på markanvändning och struktur inom området vilka får beaktas i kommande detaljplan.</p>

	<p><u>Ymsen</u></p> <p>Ymsen som ingår i ett skyddat område är känsligt och bör därför utgå som LIS-område.</p> <p>Små kompletteringar till befintliga gårdar bör, förutsatt att det är förenligt med rådande landskapsbildsskydd, kunna göras med stöd av andra dispenssskäl än landsbygdsutveckling.</p>	<p><u>Ymsen</u></p> <p>på Ymsen som känsligt naturområde. <i>De mindre områden som pekats ut för LIS i samrådshandlingen utgår. Däremot införs ett nytt LIS-område vid Ymsen i anslutning till Hallansberg</i>, med hänvisning till områdets status som strategiskt utvecklingsområde för fritidsboende i gällande översiktsplan.</p> <p>Kommunen avser att studera området vidare inom ramen för kommande arbete med ny kommuntäckande översiktsplan.</p> <p>Vi noterar bedömningen att små kompletteringar till befintliga gårdar bedöms kunna komma till stånd med strandskyddsdispens, förutsatt att åtgärden är förenlig med gällande landskapsbildsskydd.</p>
	<p>1.7</p> <p>Kommunikationer (3 kap 8§ MB)</p> <p>Riksintresset för sjöfart ska redovisas i planen. Det understryks att farled Göta kanal och influensområdet på 1 km från kanalkanten inte får påverkas negativt. Vid åtgärder inom detta område ska samråd ske med Sjöfartsverket.</p> <p>Länsstyrelsen bedömer att föreslagen centrumutveckling och aktivitetsytor i centrala Töreboda påverkar riksintresset Västra stambanan och dess anläggningar på ett negativt sätt. Samtidigt upplyses om att planering av bostäder nära järnvägen kräver buller- och vibrationsutredning.</p> <p>Problematiken med hållbara transporter kan utvecklas. Härvid skulle kunna redovisas en prioritering av områden med möjlighet till kollektivtrafik och samtidigt en medveten acceptans av att utveckling i vissa lägen inte kommer att stödjas med sådan beskrivas. Likaså kan konsekvenserna med avseende på transportförsörjning, kollektivtrafik inklusive turtäthet samt trafiksäkerhet utvecklas.</p>	<p>1.7</p> <p><i>Kommunen och Trafikverket har gemensamt konstaterat att Göta Kanal inte är utpekad som riksintresse för sjöfart/farled. Kommunen avser dock att samråda med Sjöfartsverket i erforderlig utsträckning vid kommande detaljplanering.</i></p> <p>Vi förutsätter att önskvärd utveckling i centrala Töreboda kan ske utan att riksintresset Västra stambanan skadas och med beaktande av störningar från järnvägstrafik. Slutliga avvägningar och ställningstaganden sker lämpligen i kommande detaljplanesked då kunskapsunderlaget fördjupats.</p> <p>Vår syn på hållbara transporter framgår av vårt bemötande under punkt 1.1 ovan.</p>

	<p>1.8</p> <p>Teknisk försörjning</p> <p>Länsstyrelsen påpekar att den i planförslaget åberopade strategiska VA-plan 2011 ej är politiskt antagen. Vidare anses att ett LIS-områdes lämplighet bl a styrs av möjligheterna till kommunal vatten- och avloppsför-sörjning.</p> <p>Områdenas sammantagna effekter på befintliga/planerade reningsverk där anslutning planeras behöver utredas och beskrivas i förslaget liksom förut-sättningar och konsekvenser för de specifika verk som kommer att bli aktuella för anslutning.</p> <p>Möjligheten till dricksvattenförsörjning måste utredas vilket också gäller stra-tegi för omhändertagandet av dagvat-ten.</p>	<p>1.8</p> <p>Vi bekräftar länsstyrelsens påpekande att Förslag till strategisk VA-plan enbart är ett arbetsmaterial. Vi tar bort det som referensmaterial för LIS-planen.</p> <p>Vi delar i stort länsstyrelsens bedömning vad gäller betydelsen av kommunal VA-hantering samtidigt som vi konstaterar att miljömässigt goda alternativ finns och kan utvecklas. Aktuell inriktning för utbyggnad av kommunalt VA i Töreboda bygger på möjligheten att skapa hållbara lokala kretsloppslösningar, som komplement till konventionell VA-utbyggnad. Lokala lös-ningar kan, i vissa fall vara fullt acceptabla och att föredra, sett till de sammantagna ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenserna av en utveckling som gagnar kommunens invånare, företa-gande och turism. Anslutning till kommu-nens konventionella VA-nät har således ej varit avgörande vid valet av föreslagna LIS-områden. En given förutsättning har dock varit att en säker och miljömässigt god avloppshantering kan garanteras vilket får utredas inom ramen för fortsatt planering av de enskilda områdena.</p> <p>Pågående detaljplanearbete för Halna-Åsen utgör ett pilotprojekt för en VA-lös-ning baserad på lokal kretsloppslösning. I utställningshandlingen för Halna-Åsen beskrivs VA-lösningen enligt följande:</p> <p>"Dricksvattenförsörjningen tillgodoses genom enskilda eller gemensamma vattentäkter. För att kunna kontrollera dricksvattenkvaliten införs bygglovplikt för anläggande av vattentäkt. De fastighetsägare som önskar ha vattentoalett ska installera en snålspolande vakuumpolett med anslutning till slutna tank. Avloppsvattnet hämtas av kommunen för behandling i anläggning för hygienisering och efterföljande återföring av näringsämnen till jordbruksmark. Resterande avloppsvatten från bad, disk och tvätt avleds till en reningsanläggning, som antingen ska utgöra en enskild anläggning för en fastighet eller en gemensam anläggning för fl era fastigheter."</p> <p>Principen avses vid ett positivt utfall att användas även i andra utbyggnadsområ-den inom kommunen. <i>Vår syn på hante-ringen av avlopp har förtydligats i LIS-förslaget.</i></p>
	<p>Kommunens viljeinriktning vad gäller energiinriktning och energieffektivt byggande bör redovisas i planförsla-get.</p>	<p>Kommunens förhållningsätt och målsätt-ningar i energifrågor framgår av Energi- och klimatplan för MTG-kommunerna från 2008. Kommunen avser att beakta frågan om energihushållning avseende LIS-områdena vidare i detaljplaneskedet.</p>

	<p>1.9</p> <p>Mellankommunal samordning</p> <p>Samordningen med andra kommuner vad gäller föreslagen mark- och vattenanvändning bedöms kunna ske på lämpligt sätt och länsstyrelsen förordar fortsatt samverkan kring bostadsförsörjning och offentlig service.</p>	<p>1.9</p> <p>Vi noterar länsstyrelsens bedömning. Samverkan med berörda kommuner kommer att fortsätta.</p>
	<p>1.10</p> <p>Miljö kvalitetsnormer</p> <p>Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljö kvalitetsnormer överträds. Information om vattendomsförfarande och anmälan till länsstyrelsen bör införas under redogörelsen för LIS-områdena Moholm och Sisjön.</p>	<p>1.10</p> <p>Vi noterar länsstyrelsens bedömning. <i>Förslaget har kompletterats i enlighet med påpekandet avseende åtgärder i vatten.</i></p>
	<p>1.11</p> <p>Miljö- och riskfaktorer/Hälsa och säkerhet</p> <p><u>Översvämningsrisker</u></p> <p>Slutlig bedömning av LIS-områdenas lämplighet ur hälso- och säkerhets-synpunkt kommer att göras i ett senare planskede.</p> <p>Av stor vikt är att riskerna för eventuell översvämnning studeras närmare i detaljplaneskedet.</p> <p><u>Farligt gods</u></p> <p>Transporter av farligt gods på Västra stambanan kan påverka några områden vilket måste beaktas i fortsatt planarbete och det förutsätts att kommunen då utgår från Länsstyrelsens riskpolicy "Riskhantering i detaljplane-processen".</p> <p><u>Vattenverksamhet</u></p> <p>Länsstyrelsen påtalar att ett flertal olika åtgärder i vatten kan föranleda anmälan om vattenverksamhet vilken ställs till länsstyrelsen. Informationen kan med fördel föras in översiktsplanen.</p>	<p>1.11</p> <p>Vi noterar synpunkterna som är av sådan art att de lämpligen beaktas i kommande planarbete. <i>Förslaget har i tillämpliga delar kompletterats enligt framförda råd.</i></p>

	<p>1.12</p> <p>Planförslagets konsekvenser</p> <p><i>Ekonomisk och social utveckling</i></p> <p>Huvudanledningen till de strandskyddslättnader som LIS kan ge är att dessa möjliggör och bidrar till en förbättrad social och ekonomisk utveckling i kommunen. Länsstyrelsen föreslår därför att det under respektive LIS-område redovisas hur områdena var för sig bidrar till sådan utveckling.</p>	<p>1.12</p> <p>Vår syn på skälen för valda LIS-områden framgår av vårt bemötande under punkt 1.1 ovan.</p>
	<p>1.13</p> <p>Genomförande</p> <p>Av handlingarna bör framgå att detaljplanering ska föregå ett förverkligande av samtliga utvecklingsförslag.</p> <p>Länsstyrelsen anser att LIS-områdena ska markeras med mindre omfattning som exempel vid Göta kanals områden. Likaså bör möjlighet till passage förbi områdena kunna fastställas redan vid utpekandet av LIS-områden.</p>	<p>1.13</p> <p><i>Förslaget har i erforderlig omfattning kompletterats avseende kravet på detaljplan.</i></p> <p>Vår syn på avgränsning av LIS-områden samt fri passage utmed stranden framgår av vårt bemötande under punkterna 1.6, Vassbacken respektive 1.1 ovan.</p>
<p>2</p> <p>Länsstyrelsen Örebro län</p> <p>2012-12-13</p>	Länsstyrelsen har inga synpunkter	Noterat
<p>3</p> <p>Vattenfall</p> <p>2012-12-14</p>	<p>Vattenfall meddelar att de har såväl 130 kV- och 40 kV- ledningar som transformatorstation i området.</p> <p>Då gränsvärden saknas för elektromagnetiska fält förutsätts att försiktighetsprincipen tillämpas vid uppförande av ny bebyggelse.</p>	Noterat. Synpunkterna kommer att beaktas i kommande detaljplaner.
<p>4</p> <p>Skogsstyrelsen</p> <p>2012-12-10</p>	Av LIS-utredningen framgår att det finns en nyckelbiotop inom Beateberg och skogsstyrelsen anser det därför viktigt att detta område förblir så opåverkat som möjligt.	Biotopen kommer att beaktas i kommande detaljplan.

<p>5 Trafikverket 2012-12-17</p>	<p>Problematiken med hållbara transporter kan enligt verket utvecklas. Härvid skulle kunna redovisas en prioritering av områden med möjlighet till kollektivtrafik och samtidigt en medveten acceptans av att utveckling i vissa lägen inte kommer att stödjas med sådan beskrivas. Likaså kan konsekvenserna med avseende på transportförsörjning, kollektivtrafik inklusive turtäthet samt trafiksäkerhet utvecklas.</p> <p>Riksintresset för sjöfart redovisas inte i planen. Det understryks att farled Göta kanal och influensområdet på 1 km från kanalkanten inte får påverkas negativt. Vid åtgärder inom detta område ska samråd ske med Sjöfartsverket.</p> <p>Verket bedömer att föreslagen centrumutveckling och aktivitetsytor i centrala Töreboda påverkar riksintresset Västra stambanan och dess anläggningar på ett negativt sätt. Samtidigt upplyses om att planering av bostäder nära järnvägen kräver buller- och vibrationsutredning.</p> <p>Utpekade områden i Moholm för utveckling av kolonilotter bedöms av Trafikverket som olämpligt då ett förverkligande kan innebära ett ökat spårspårning.</p>	<p>Vår syn på hållbara transporter framgår av vårt bemötande under punkt 1.1 ovan.</p> <p><i>Kommunen och Trafikverket har gemensamt konstaterat att Göta Kanal inte är utpekad som riksintresse för sjöfart/farled. Kommunen avser dock att samråda med Sjöfartsverket i erforderlig utsträckning vid kommande detaljplanering.</i></p> <p>Vår syn på utvecklingen av centrala Töreboda i anslutning till Västra stambana framgår av vårt bemötande under punkt 1.7 ovan.</p> <p><i>Område för kolonilotter har utgått ur förslaget då denna markanvändning ej utgör skäl för strandskyddslättnader enligt LIS.</i></p>
<p>6 SGI 2012-12-14</p>	<p>SGI meddelar att endast geotekniska säkerhetsfrågor behandlas.</p> <p>Geotekniska förutsättningar såsom risker för ras/skred i berg/jord, erosion och översvämning bör översiktligt kartläggas och redovisas i handlingen tillsammans med en strategi över hur dessa områden skall utredas i samband med framtida detaljplaner eller bygglov</p> <p>Grovt görs bedömningen att de geotekniska förhållandena såväl i kommunen som inom aktuella LIS-områden är förhållandevis goda.</p>	<p>Vår syn på lämpligt planskede för komplettering med erforderliga utredningar framgår av vårt bemötande under punkt 1.1 ovan. Med hänsyn till varierande platsspecifika förutsättningar inom föreslagna LIS-områden bör, enligt vårt förmenande, lämplig utredningsstrategi bedömas från fall till fall.</p>
<p>7 Sjöfartsverket 2012-12-04</p>	<p>Otterbäckens hamn är av betydelse för sjöfarten på Väneren. Med hänsyn till störningar i form av buller och risker med farligt gods bör kommunen i samråd med hamnförvaltningen klarlägga hamnens influensområde innan bostäder planeras.</p>	<p>Otterbäckens hamn ligger i Gullspångs kommun. Töreboda kommun väljer därför att bortse ifrån Sjöfartsverkets synpunkt.</p>

<p>8 Svenska kraftnät 2012-12-19</p>	<p>Inget yttrande har inkommit från svenska kraftnät.</p>	<p><i>Noterat</i></p>
<p>9 Mariestads kommun 2012-11-22</p>	<p>Kommunen har ingen erinran mot förslaget</p>	<p><i>Noterat</i></p>
<p>10 Gullspångs kommun 2012-12-18</p>	<p>Kommunen har inget att erinra mot förslaget.</p>	<p><i>Noterat</i></p>
<p>11 Tibro kommun 2012-10-24</p>	<p>Då inget av de utpekade områdena direkt berör Tibro finns inga synpunkter på förslaget.</p>	<p><i>Noterat</i></p>
<p>12 Skövde kommun 2012-12-05</p>	<p>Kommunen har inget att erinra mot förslaget men understyrker vikten av hänsyn till riksintresset Västra stambanan.</p>	<p><i>Noterat</i></p>
<p>13 Tekniska nämndens arbetsutskott, MTG 2012-12-04</p>	<p>Tekniska nämnden förslår att möjligheterna att tillämpa nya tekniska kretsloppsanpassade lokala VA-lösningar beaktas. Härutöver föreslås vissa justeringar i handlingen under rubrikerna "Kommunsamarbete", "vatten och avlopp", "Hajstorp", "Sisjön", "Infrastruktur" samt "underlagsmaterial, regionalt".</p>	<p>Aktuell inriktning för utbyggnad av kommunalt VA i Töreboda bygger på möjligheten att skapa hållbara lokala kretsloppslösningar, som komplement till konventionell VA-utbyggnad. <i>LIS-planen har förtydligats på denna punkt.</i> Se även bemötande under punkt 1.8 ovan. <i>Förslaget har kompletterats i enlighet med framförda synpunkter.</i></p>
<p>14 Räddningstjänsten Östra Skaraborg 2012-12-17</p>	<p>Räddningstjänsten som endast tar upp frågor av skadeförebyggande, insatsförberedande karaktär ser positivt på att nybyggnation planeras med hänsyn till översvämningshot. Vad gäller tillgänglighet för Räddningstjänsten förutsätts att detta beaktas i det fortsatta planarbetet liksom tillgången på släckvatten och livräddningsutrustning.</p>	<p>Räddningstjänstens tillgänglighet samt krav i övrigt som kan regleras i detaljplan kommer att beaktas i fortsatt planarbete.</p>

<p>15 Västergötlands museum 2012-12-16</p>	<p>För de områden som ingår i riksintresset för kulturmiljövård rekommenderas särskilda utredningar där kulturvärden vägs in och redogörs för. Detta gäller även riksintresset Göta kanal. Vidare saknar museet en beskrivning av konsekvenser för kulturmiljölagen. Kulturlandskapsdelen bör kompletteras liksom redovisningen av forn- och kulturlämningar.</p> <p>Beateberg, Moholm och Ymsen är uppmärksammade i kommuninventeringen 1983.</p>	<p>Museets synpunkter kommer att beaktas vid upprättandet av detaljplan och då knutet till de områdesspecifika förhållandena.</p> <p><i>Förslaget har kompletterats med information om riksintresset Göta Kanal, samt med uppdaterad kartinformation om forn-lämningar.</i></p>
<p>16 Sveaskog 2012-12-12</p>	<p>Bolaget som äger och förvaltar ett stort markinnehav i Töreboda har förutsättningar att bidra till landsbygdsutvecklingen genom försäljning av tomtmark i strandnära lägen.</p> <p>Sveaskog anser att kommunen, i det aktuella förslaget, ej i tillräcklig omfattning utnyttjat de möjligheter till strandskyddslättnader som LIS syftar till. Kommunen bör därför peka ut fler/större områden för landsbygdsutveckling med stöd av innebörden i den nya lagstiftningen. Särskilt bör övervägas en utökning av LIS-området Sörboda, utökning mot sydväst av LIS-området Beateberg samt ett nytt LIS-område vid Hattorp väster om Ryholm.</p>	<p>Kommunen bedömer att hittills utpekade områden är tillräckligt omfattande för att tillgodose behovet av strandskyddslättnad under de närmaste åren. Ett arbete med en ny översiktsplan för kommunen är påbörjat, och det är möjligt att inom ramen för detta arbete eventuellt utöka antalet LIS-områden.</p>
<p>17 Socialdemokraterna gm Linda Ludvigsson 2012-12-14</p>	<p>Partiet som vill värna om föreningslivet önskar att Töreboda crossbana kan kvarligga vid Tidånån.</p>	<p>Töreboda Motorklubb planerar att flytta banan till en annan plats, varför kommunen uppfattar att frågan inte längre är aktuell.</p>

<p>18 Sörboda samfällighetsförening 2012-12-17</p>	<p>Föreningen anser föreslagen bostadsbebyggelse i Sörboda olämplig då det berör ett område med mycket känslig natur. En förbättring av framkomligheten bedöms medföra större ingrepp i naturen i ett område som idag präglas av idyll för det rörliga friluftslivet och cykelturismen.</p> <p>Utbyggnaden av kommunalt VA i området anses orealistiskt sett till de ej försvarbara kostnader som detta innebär. Nuvarande anläggningar kan istället åtgärdas med enskilda eller gemensamma system.</p> <p>Generellt ifrågasätts föreslagen exploatering runt Viken, i synnerhet vid Tåtorpviken med hänsyn till en pågående och klar försämring av sjöns status.</p>	<p><i>LIS-området i Sörboda avgränsas med hänsyn till dokumenterade naturvärden, samt för att inte inkludera udde med rekreativvärden. Slutligt ställningstagande till utbredning av eventuell bebyggelse inom LIS-området förutsätts ske i detaljplaneskedet, och då med hänsyn till omgivande natur- och rekreativmiljöer.</i></p> <p><i>Aktuell inriktning för utbyggnad av kommunalt VA i Töreboda bygger på möjligheten att skapa hållbara lokala kretsloppslösningar, som komplement till konventionell VA-utbyggnad. LIS-planen har förtydligats på denna punkt. Se även bemötande under punkt 1.8 ovan.</i></p> <p>Pågående försämring av vattenstatusen i Viken är känd för kommunen. Vi gör dock bedömningen att utveckling av Tåtorp och Sörboda kan innebära möjligheter att förbättra VA-standarden för befintliga bostäder genom anslutning till gemensam lokal kretsloppsanläggning, och därmed minska belastningen på Vikens vatten.</p>
--	---	--

Töreboda april 2013

Töreboda kommun
Kommunledningskontoret

Dan Harryzon
Plan- och exploateringschef